

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6260/2568

ธนาคาร ท. โจทก์ นางสาว อ. จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ป.วิ.พ. มาตรา 65, พ.ร.บ.วิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 มาตรา 7

ย่อ / หลักกฎหมาย

ตาม ป.วิ.พ. มาตรา 65 การถอนตัวจากการเป็นหนี้ความมีขึ้นตอนที่สำคัญ 2 ประการ คือ ประการแรก ก่อนที่ศาลจะมีคำสั่งอนุญาตให้หนี้ความถอนตัว ศาลต้องพอใจว่าหนี้ความได้แจ้งให้ตัวความทราบเรื่องการถอนตัวของหนี้ความแล้ว เว้นแต่หนี้ความไม่สามารถหาตัวความพบ ประการที่สอง ศาลต้องแจ้งคำสั่งอนุญาตให้หนี้ความถอนตัวนั้นให้ตัวความทราบโดยการส่งหมายหรือวิธีอื่น ในคดีนี้ น. ยื่นคำร้องและแถลงต่อศาลชั้นต้นว่าได้แจ้งเรื่องการถอนตัวจากการเป็นหนี้ความให้จำเลยทราบแล้ว โดยส่งบทสนทนาทางเฟซบุ๊ก เมื่อข้อเท็จจริงตามทางไต่สวนได้ความตามที่จำเลยเบิกความตอบทนายจำเลยถามว่า บทสนทนาทางเฟซบุ๊กดังกล่าว เป็นข้อความที่เพื่อนชายของจำเลยได้พูดคุยกับ น. ในเรื่องการค้าหนี้คดีนี้ และจำเลยทราบถึงข้อความนั้นด้วย ประกอบกับเมื่อตรวจสอบข้อความสนทนาปรากฏว่า น. ได้แจ้งให้เพื่อนชายของจำเลยทราบแล้วว่า จะยุติการทำหน้าที่หนี้ความ จึงน่าจะถือว่าจำเลยทราบเรื่องที่ น. จะถอนตัวจากการเป็นหนี้ความแล้ว ที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตให้ น. ถอนตัวจากการเป็นหนี้จำเลยจึงเป็นการใช้ดุลพินิจโดยชอบ อย่างไรก็ดี เมื่อในวันนั้นจำเลยไม่ได้อยู่ต่อหน้าศาลชั้นต้นและยังไม่ทราบคำสั่งของศาลชั้นต้น ศาลชั้นต้นจำเป็นต้องแจ้งคำสั่งนั้นให้จำเลยทราบโดยวิธีส่งหมายธรรมดาหรือโดยวิธีอื่นแทนแล้วแต่จะเห็นสมควร เมื่อไม่ดำเนินการ จึงเป็นการดำเนินกระบวนการพิจารณาที่ไม่ชอบ

คำพิพากษา

คดีสืบเนื่องจากโจทก์ฟ้องจำเลยขอให้ชำระค่าขาดราคา ค่าขาดประโยชน์และค่าติดตามยึดรถยนต์ที่เช่าซื้อกับภาษีมูลค่าเพิ่ม รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 296,088.42 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 15 ต่อปี นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ จำเลยได้แต่งตั้งนายรินทร์ เป็นหนี้ความ และขอเลื่อนวันนัดจำเลยให้การและนัดสืบพยานครั้งแรกจากวันที่ 21 มิถุนายน 2564 เป็นวันที่ 21 กันยายน 2564 ครั้นถึงวันนัดที่เลื่อนมา ทนายจำเลยขอถอนตัวจากการเป็นหนี้ความของจำเลยเนื่องจากมีความเห็นทางคดีไม่ตรงกัน และจำเลยประสงค์จะให้ทนายจำเลยยุติการทำหน้าที่โดยทนายจำเลยได้แจ้งให้จำเลยทราบถึงการถอนตัวแล้ว ศาลชั้นต้นอนุญาตและมีคำสั่งว่าจำเลยขาดนัดยื่นคำให้การแล้วสืบพยานโจทก์ไปฝ่ายเดียวและพิพากษาให้จำเลยชำระเงิน 112,500 บาท พร้อมดอกเบี้ยอัตราร้อยละ 5 ต่อปี นับถัดจากวันฟ้องเป็นต้นไปจนกว่าจะชำระเสร็จแก่โจทก์ โดยอัตราดอกเบี้ยให้ปรับเปลี่ยนลดลงหรือเพิ่มขึ้นได้ตามพระราชกฤษฎีกาซึ่งตราขึ้นตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา 7 วรรคสอง บวกด้วยอัตราเพิ่มร้อยละสองต่อปี แต่ไม่เกินอัตราร้อยละ 15 ต่อปี ตามที่โจทก์ขอ กับให้จำเลยใช้ค่าฤชาธรรมเนียมแทนโจทก์ เฉพาะค่าขึ้นศาลให้ใช้แทนตามจำนวนทุนทรัพย์ที่โจทก์ชนะคดีโดยกำหนดค่าหนี้ความ 3,000 บาท ค่าใช้จ่ายในการดำเนินคดีให้เป็นพับ ค่าขออื่นให้ยก จำเลยยื่นคำร้องขอให้มีการเพิกถอนคำสั่งและการดำเนินกระบวนการพิจารณาที่ผิดระเบียบดังกล่าวแล้วพิจารณาคดีใหม่ ศาลชั้นต้นมีคำสั่งให้

ยกคำร้อง จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 6 แผนกคดีผู้บริโภคนิติพิพาทฯ ยืน คำอุทธรณ์นิยาม ทั้งสองศาลให้เป็นพับ จำเลยฎีกา โดยศาลฎีกาแผนกคดีผู้บริโภคอนุญาตให้ฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดี ผู้บริโภควินิจฉัยว่า ข้อเท็จจริงรับฟังได้ยุติในเบื้องต้นว่า จำเลยแต่งตั้งให้นายนรินทร์ เป็น ทนายความ ศาลชั้นต้นกำหนดนัดไกล่เกลี่ย ให้การ หรือสืบพยานโจทก์วันที่ 21 มิถุนายน 2564 เวลา 9.00 น. ก่อนถึงวันนัดทนายจำเลยยื่นคำร้องขอเลื่อนคดี เมื่อถึงวันนัดทนายโจทก์ซึ่งเป็น ผู้รับมอบอำนาจช่วงโจทก์และผู้รับมอบฉันทะทนายจำเลยมาศาล ศาลชั้นต้นสอบทนายโจทก์แล้ว ทนายโจทก์ไม่คัดค้านการขอเลื่อนคดี ศาลชั้นต้นจึงอนุญาตให้เลื่อนคดีไปนัดไกล่เกลี่ย ให้การ หรือ สืบพยานโจทก์ในวันที่ 21 กันยายน 2564 เวลา 9.00 น. ต่อมาวันที่ 23 สิงหาคม 2564 นายนรินทร์ ยื่นคำร้องว่า นายนรินทร์และจำเลยมีความเห็นเกี่ยวกับคดีไม่ตรงกัน และจำเลยประสงค์ให้นาย นรินทร์ยุติการทำหน้าที่ โดยได้มีการพูดคุยเกี่ยวกับการยุติการทำหน้าที่ทนายจำเลย ผ่านโปรแกรม สนทนาเฟซบุ๊กเมื่อวันที่ 21 สิงหาคม 2564 โดยในวันนัดมารดาจำเลยจะมาศาลแทนนายนรินทร์ จึงขออนุญาตถอนตัวจากการเป็นทนายจำเลย โดยแนบบันทึกการสนทนาทางโปรแกรมสนทนา เฟซบุ๊ก มากับคำร้อง ศาลชั้นต้นสั่งว่า "รอไว้สั่งวันนัด" เมื่อถึงวันนัด ศาลชั้นต้นสอบแล้ว นาย นรินทร์แถลงว่ามีความเห็นในทางคดีไม่ตรงกันหลายประการ และจำเลยประสงค์ให้นายนรินทร์ยุติ การทำหน้าที่ โดยนายนรินทร์แจ้งให้จำเลยทราบถึงการถอนตัวออกจากการเป็นทนายของจำเลย แล้ว ศาลชั้นต้นอนุญาตให้นายนรินทร์ถอนตัวจากการเป็นทนายจำเลย และศาลชั้นต้นเห็นว่า จำเลยทราบนัดโดยชอบแล้วไม่มาศาล โดยไม่ได้รับอนุญาตให้เลื่อนคดี และไม่ยื่นคำให้การภายใน กำหนด จึงถือว่าจำเลยขาดนัดยื่นคำให้การ ให้สืบพยานโจทก์ไปฝ่ายเดียว คดีมีปัญหาต้องพิจารณา ว่า การอนุญาตให้นายนรินทร์ถอนตัวจากการเป็นทนายความของจำเลย สืบพยานโจทก์ และ พิจารณาพิพาทฯ ไปฝ่ายเดียวนั้น ชอบหรือไม่ เห็นว่า พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 มาตรา 7 บัญญัติว่า "กระบวนการพิจารณาคดีผู้บริโภคให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่ง พระราชบัญญัตินี้และข้อกำหนดของประธานศาลฎีกาตามมาตรา 6 ในกรณีที่ไม่มีบทบัญญัติและ ข้อกำหนดดังกล่าว ให้นำบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดย อนุโลม" เมื่อกรณีของการถอนตัวจากการเป็นทนายความของคู่ความไม่มีบัญญัติไว้ใน พระราชบัญญัติวิธีพิจารณาคดีผู้บริโภค พ.ศ. 2551 และข้อกำหนดของประธานศาลฎีกา จึงต้อง นำประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความแพ่งมาใช้บังคับโดยอนุโลม ซึ่งมาตรา 65 บัญญัติว่า "ทนายความที่ตัวความได้แต่งตั้งให้เป็นทนายในคดีจะมีคำขอต่อศาลให้สั่งถอนตนจากการแต่งตั้ง นั้นก็ได้ แต่ต้องแสดงให้เห็นที่พอใจแก่ศาลว่าทนายความผู้นั้นได้แจ้งให้ตัวความทราบแล้ว เว้นแต่ จะหาตัวความไม่พบ เมื่อศาลมีคำสั่งอนุญาตตามคำขอแล้ว ให้ศาลส่งคำสั่งนั้นให้ตัวความทราบ โดยเร็วโดยวิธีส่งหมายธรรมดาหรือโดยวิธีอื่นแทนแล้วแต่จะเห็นสมควร" การถอนตัวจากการเป็น ทนายความจึงมีขั้นตอนที่สำคัญ 2 ประการ คือ ประการแรก ก่อนที่ศาลจะมีคำสั่งอนุญาตให้ ทนายความถอนตัว ศาลต้องพอใจว่าทนายความได้แจ้งให้ตัวความทราบเรื่องการถอนตัวของ ทนายความแล้ว เว้นแต่ทนายความไม่สามารถหาตัวความพบ ประการที่สอง ศาลต้องแจ้งคำสั่ง อนุญาตให้ทนายความถอนตัวนั้นให้ตัวความทราบโดยการส่งหมายหรือวิธีอื่น ในคดีนี้นายนรินทร์ ยื่นคำร้องและแถลงต่อศาลชั้นต้นว่าได้แจ้งเรื่องการถอนตัวจากการเป็นทนายความให้จำเลย ทราบแล้ว โดยส่งบทสนทนาทางเฟซบุ๊ก เมื่อข้อเท็จจริงตามทางไต่สวนได้ความตามที่จำเลย เบิกความตอบทนายจำเลยถามว่า บทสนทนาทางเฟซบุ๊กดังกล่าว เป็นข้อความที่เพื่อนชายของ จำเลยได้พูดคุยกับนายนรินทร์ในเรื่องการดำเนินคดีนี้ และจำเลยทราบถึงข้อความนั้นด้วย

ประกอบกับเมื่อตรวจสอบข้อความสนทนาปรากฏว่า นายนรินทร์ได้แจ้งให้เพื่อนชายของจำเลยทราบแล้วว่า จะยุติการทำหน้าที่ทนายความ จึงน่าจะเชื่อได้ว่าจำเลยทราบเรื่องที่นายนรินทร์จะขอถอนตัวจากการเป็นทนายความแล้ว ที่ศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตให้นายนรินทร์ถอนตัวจากการเป็นทนายจำเลยจึงเป็นการใช้ดุลพินิจโดยชอบ อย่างไรก็ตาม เมื่อในวันนั้น (วันที่ 21 กันยายน 2564) จำเลยไม่ได้อยู่ต่อหน้าศาลชั้นต้นและยังไม่ทราบคำสั่งของศาลชั้นต้น ศาลชั้นต้นจำเป็นต้องแจ้งคำสั่งนั้นให้จำเลยทราบโดยวิธีส่งหมายธรรมดาหรือโดยวิธีอื่นแทนแล้วแต่จะเห็นสมควร ตามบทบัญญัติของกฎหมาย การดำเนินกระบวนการพิจารณาของศาลชั้นต้นจึงไม่ขัดด้วยกฎหมาย และมีผลกระทบต่อสิทธิในการต่อสู้คดีของจำเลยอย่างยิ่ง การที่ศาลชั้นต้นยกคำร้องขอให้เพิกถอนกระบวนการพิจารณาและที่ศาลอุทธรณ์ภาค 6 พิพากษายืนมานั้น ศาลฎีกาไม่เห็นพ้องด้วย ฎีกาของจำเลยฟังขึ้น พิพากษากลับ ให้เพิกถอนกระบวนการพิจารณาหลังจากศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตให้นายนรินทร์ ถอนตัวจากการเป็นทนายจำเลย โดยให้ศาลชั้นต้นแจ้งคำสั่งดังกล่าวแก่จำเลยและพิจารณาพิพากษาใหม่ตามรูปคดี ค่าฤชาธรรมเนียมทั้งสามศาลในชั้นนี้ให้เป็นพับ

องค์คณะ

พงษ์เดช วานิชกิตติกุล · ทวีศักดิ์ อุณนาทรรัตนกุล · สุรพงษ์ ชิดเชื้อ

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/6260/2568>